

**Nagykörű Község Önkormányzatának
16/2008. (X. 11.) önk.sz. rendelettel módosított és egységes szerkezetbe foglalt**

3/2004. (III. 4.) önk. sz. rendelete

**a helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról és
a helyi építészeti örökség védelméről**

Nagykörű Község Önkormányzata az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (3) bekezdése, valamint az építészeti örökség helyi védelmének szabályairól szóló 66/1999. (VIII. 13.) FVM rendeletének 1. § (1) bekezdése alapján a településnek és környezetének, valamint az ott található értékes építészeti, táji, az épített környezettel összefüggő természeti elemek jellegzetességének, hagyományos megjelenésének megőrzése és védelme érdekében az alábbi rendeletet alkotja:

I. fejezet

A helyi értékek fogalma, a helyi védelem célja

1. §

(1)E rendelet alkalmazása szempontjából:

- a)Építészeti örökségnek minősülnek az épített környezettel összefüggő táji, természeti elemek és az országos védelem alatt nem álló művi értékek.
- b)Az épített környezettel összefüggő táji, természeti elemek: a településen található, jellegzetesen e vidékre jellemző természetes képződmények és jellemző megjelenési formája okán annak tekinthető objektumok, az élővilág, a lokális ökoszisztéma, az egyedi tájértékek.
- c)Művi értékek: a község közigazgatási területén található azon mesterséges létesítmények, amelyek építészeti, települési, néprajzi, történeti, képző- és iparművészeti, régészeti értéként a község történeti folytonosságát bizonyítják, és az itt élők önbecsülését, a település szeretetét segítik elő.

(2)A helyi védelem célja: az e rendelet 3. §-ában megjelölt helyi építészeti örökségének feltárása, védetté nyilvánítása, fejlesztése, őrzése és védelmének biztosítása.

A rendelet hatálya

2. §

A rendelet hatálya Nagykörű község közigazgatási területén lévő természeti értékekre és építészeti örökségekre terjed ki.

II. fejezet

A helyi természeti érték és építészeti örökség fajtái

3. §

(1)Táji természeti értékek

(2)Művi értékek

4. §

A) A táji-természeti értékek helyi védelmének fajtái

(1)A védelem a település területének egyes összefüggő részére, valamint egyes objektumokra terjedhet ki.

(2)A területi jellegű védelem típusai:

T1 típus: helyi természetvédelmi terület:

A homoki történelmi cseresznyés 3001-3499 hrsz.; az 1/4 hrsz-on található Brózik Sándor Cseresznye Fajtagyűjtemény, a karádi ősgyep.

T2 típus: helyi tájvédelmi terület:

Geomorfológiai jellegzetessége és jelentősége miatt a nagykörűi fokrendszer maradványai, különös tekintettel a Lapos-tó, Sulymos, Erecsei határrészekre, valamint a 0402/1, a 0136/23 és a 0122 hrsz-on található Olaj-füzes ún. digógödrök; Fegyverneki Alsóréti Holt-Tisza, Sárközi Holt-Tisza.

T3 típus: műemléki környezetet közvetlenül határoló terület:

A 1/3 hrsz-on található templomkert.

(3)Az egyedi jellegű védelem típusai:

T4 típus: helyi természeti értékek:

A karádi részen a 0127/5 és a 0127/9 hrsz-ú területek között található diófásor, kisteleki részen a 03 csatorna mentén található diófásor, a 400-as hrsz-on található Hősök terén lévő 6 tölgyfa, a Haladás Rt. parkjában található 4 db korai juhar, 2 db helyi juhar, továbbá a 498 hrsz-ú, a volt Petrovay kastélynak hajdan helyt adott területen álló feketefenyő, a Május 1 úti platánsor és park, az egykori Majzik Antal tanyája helyén lévő öreg jegenyenyár, a perjésháti-semlékoldali út kereszteződésénél, a szolnoki műút jegyző-szőleji kanyarulatában a soványdűlői oldalon a Majzik Sebestyén-féle tanya helyén lévő facsoport (jegenyék, vadnarancs-liget), a karádi hodály mellett lévő diófás-akácós facsoport (Veres Juhász-féle tanya helye), a kötelki földút mellett, a Fehér-kereszt után található eperfák és nyárfásor, a Majzik Viktor köz és a töltés között a Kis Balázs-féle telek környékén található akácfák (16 db) a 19-es csatorna partján, a Fehér-hídtól 300 m-re a Sulymos felé lévő feketenyár, a karádi gyepen valamint valamennyi, a településen található 50 évesnél idősebb cseresznyefa és valamennyi gesztenyefa.

T5 típus: helyi tájérték: *Az 1023 hrsz alatti 491 m² területű izraelita temető, a Bózsó-féle egykori gátórház környékén található keményfa ligeterdő maradvány, illetve a közel 100 éves feketenyárfa.*

B) Művi értékvédelem és fajtái:

(1)A védelem a község közigazgatási területének egészére vagy összefüggő részére, valamint egyes építményekre, ill. azok részleteire terjedhet ki.

(2)A területi jellegű védelem típusai:

É1 típus: utcaképi védelem

É2 típus: településszerkezeti védelem: *a Tisza-gát, a Bálint Balázs út, a Köztársaság út és Kölcsey út által határolt terület.*

É3 típus: településképi védelem

É4 típus: településkarakter védelem

(3)Az egyedi jellegű védelem típusai:

É5 típus: építmény, építményrészlet védelme: *A templomkert síremléke, a Templom tér 1. sz. alatt található római katolikus templom, a parókia épülete, a temetőben a Romzsa János, Szathmári, Huszár, Halmos, Petrovay, Majzik Sebestyén-féle sírok, katonasírok és a Szabadság tér 6. sz. alatt található alkotóház, a külterületi ásott közutak: a karádi gyepen a csordakút és a kondakút, a Homokon az Aládülő mentén két kút, a szolnoki tűút mentén a homoki felvásárlóteleppel szemben a soványdülői oldalon lévő kút, a Tájház és a Bende-féle ház, a Majzik V. úti két halászház, a régi gazdasági iskola.*

É6 típus: műalkotás (szobor, utcabútor) védelme: *Nepomuki Szent János szobor, I. világháborús emlékmű, a piactéri Tisza-szobor, a temetői szoborcsoport, a Táncsics Mihály úti Illés-kő és a Pintér-kereszt, a Május 1 úti II. világháborús emlékmű és a , Petrovay-dombormű, a Templom téri Szent István öröksége szobor, az 1956-os kopjafa.*

III. fejezet

A védelem alkalmazásával kapcsolatos előírások

5. §

Táji és természeti értékek védelme

- (1)A T1 típusú védelem alá eső (helyi természetvédelmi) területen fenn kell tartani az arra jellemző növény- és állatvilágot, ökoszisztémát, jellegzetes domborzati elemeket.
- (2)Az (1) bekezdésbe ütköző
 - létesítmények megvalósítása nem engedélyezhető
 - a művelési mód nem változtatható meg.
- (3)Az (1) bekezdésbe ütköző, már meglévő, szabálytalanul létrehozott létesítményeket e rendelet hatályba lépését követő 1 éven belül fel kell számolni.
- (4)A T2 típusú védelem alá eső (helyi tájvédelmi) területen fenn kell tartani a domborzati jellegzetességeket.
- (5)A helyi tájvédelmi terület tájidegen használata tilos.
- (6)A tulajdonosnak vagy kezelőjének a T3 típusú védelem alá eső objektum (tájérték) fennmaradását elősegíteni, zavartalanságát biztosítani kell.
- (7)A tulajdonosnak vagy a kezelőnek a T4 típusú védelem alá eső helyi objektum (tájérték) fennmaradását, épségét biztosítani kell.
- (8)A helyi táji, természeti védelem hatósági feladatait a körjegyző látja el.

6.§

Művi értékvédelem

- (1) Az É1 típusú védelem (utcaképi védelem) az érintett területen lévő építmények közterületről látható homlokzataira terjed ki. Az ezen épületrészeket érintő építési munkálatok során hagyományos formákat, anyagokat és színeket kell alkalmazni.
- (2) Az É2 típusú védelem (településszerkezeti védelem) kiterjed az utcahálózatra, a telekszerkezetre, a beépítési módra, a kialakult építési vonalra és a jelentősebb zöldterületekre. A területen a hagyományos telekméretet, az általa meghatározott beépítési módot, az épület tömegét, arányait meg kell tartani. Az új beépítésnek alkalmazkodnia kell a meglévő utcaképhez. A telkek osztása, illetve összevonása nem engedélyezhető. Meglévő épületek átalakítása, bővítése, korszerűsítése kizárólag a hagyományos beépítési mód megtartása mellett engedélyezhető.
- (3) Az É2 típusú (településszerkezetre vonatkozó) védelem fajtái:
- É2/1: közterületre vonatkozó és
 - É2/2 típusú védelem egyéb területre.
- 3.1 Az É2/1 típusú védelemmel (közterület) érintett területen
- pavilon nem helyezhető el
 - mérettől függetlenül építési engedély köteles minden hirdetési ill. reklámcélú építmény, tábla, berendezés létesítése, átalakítása, bővítése.
- 3.2 Az É2/2 típusú védelemmel (egyéb terület) érintett területen létesítendő épületek rendeltetése a jelen szabályzat által megengedettek közül kizárólag:
- lakóépület,
 - szállásépület,
 - az alapfokú ellátást szolgáló intézmény, kereskedelmi ill. szolgáltató létesítmény,
 - jármű- vagy egyéb tároló, az elhelyezhető épületek használatához, üzemeltetéséhez szükséges mértékig
 - nyári konyha, mosókonyha, kazánház,
 - kisállat-tartásra szolgáló épület
 - növényház, fóliasátor vagy
 - barkácsműhely lehet.
- 3.3 Az É2/2 típusú védelemmel érintett területeken létesítendő építmények rendeltetése a jelen szabályzat által megengedettek közül kizárólag:
- kerti építmény (lugas, homokozó, hinta, csúszda, medence, szökőkút, tűzrakóhely),
 - hulladéktároló,
 - közműlétesítmény,
 - kemence, húsfüstölő vagy jégverem lehet.
- (4) Az É3 típusú védelem (települési védelem) kiterjed a külső és belső településképre, utcaképre.
- (5) Az É4 típusú védelem (településkarakter-védelem) kiterjed a védett településrész településszerkezeti és településképi elemeire, formáira, anyagaira, színvilágára.
- (6) Az É5 vagy É6 típusú (egyedi művi) védelem a megjelölt létesítményre ill. részletre terjed ki.
- 6.1 Az É5 vagy É6 típusú (egyedi művi) védelem tárgyát elbontani, eltakarni nem szabad.
- 6.2 Az É5 vagy É6 típusú (egyedi művi) védelem tárgyát érintő építési munkák csak a védett érték sérelme nélkül engedélyezhetők és végezhetők.

- (7)A művi értékvédelmi követelmények teljesülésének megítélése kizárólag az önkormányzati főépítész jogköre. A védett létesítményekkel kapcsolatos építési munkák engedélyezésének feltétele az önkormányzati főépítész hozzájáruló nyilatkozata.
- (8)Az önkormányzati főépítész a hatósági megkeresés időpontjától számított 10 naptári napon belül írásban nyilatkozik a védelemmel kapcsolatos követelmények teljesüléséről. A helyi védelem alatt álló építészeti érték megőrzése érdekében törekedni kell az eredeti (vagy ahhoz közelálló) rendeltetésnek megfelelő használatra, ha ez nem lehetséges, közcélú hasznosításra.
- (9)A helyi védelem alatt álló építményt, építményrészt csak a helyi védettség megszűntetését követően lehet lebontani.
- (10)A helyi művi értékvédelem szakigazgatási és hatósági feladatait a körjegyző látja el.

IV. fejezet

Védelem alá helyezés, a védelem megszüntetése

7. §

- (1)Védelem alá helyezést vagy védelem megszüntetését bárki kezdeményezhet.
- (2)A védelem alá helyezésre akkor kerülhet sor, ha az építészeti örökség bármely olyan eleme illetve része, amely nem áll más, országos vagy nemzetközi védelem alatt, de értéke, sajátos megjelenése, jellegzetessége, településképi vagy településszerkezeti értéke a helyi közösség számára fontos, megőrzendő értéket jelent, hagyományt őriz, az ott élők munkáját és kultúráját híven tükrözi, identitásukat erősíti.
- (3)A védelem megszüntetésére akkor kerülhet sor, ha:
- a védelem alatt álló objektum műszakilag teljesen elavul vagy megsemmisül,
 - a védelem alatt álló objektum felújítása, karbantartása, megóvása aránytalanul nagy költséget jelent.
- (4)A védelem alá helyezésre vagy megszüntetésre vonatkozó javaslatokat a Nagykörű – Csataszög Körjegyzőséghez kell benyújtani. A javaslatok alapján az önkormányzati főépítész értékvizsgálatot készít a javasolt objektumokról, mely évente egyszer a képviselő-testület elé kerül.
- (5)A rendelet 4. § A. és B. pontja alá tartozó konkrét objektumokról, annak megfelelő védelembe helyezéséről, és a védelem megszüntetéséről a képviselő-testület rendelettel dönt, melynek tartalmaznia kell a rendelet 9. § (1) bekezdésében szabályozott, nyilvántartásba kerülő adatokat, megszüntetés esetén a megszüntetés indokát is.
- (6)A védelem alá helyezésről vagy megszüntetéséről szóló rendeletet a helyben szokásos közzététel mellett meg kell küldeni:
- az érintett terület ill. objektum tulajdonosának,
 - a kezdeményezőnek (aki a védelem alá helyezést indítványozta),
 - szükség esetén az érintett utak ill. közműlétesítmények tulajdonosának, kezelőjének,
 - a területileg illetékes Földhivatalnak.

V. fejezet

Értékek fenntartása

8. §

- (1) Az építészeti örökség értékeinek szokásos fenntartásáról, állagmegóvásáról, védelméről (jó karbantartási kötelezettségéről) a tulajdonos vagy kezelője saját költségén, az ehhez szükséges műszaki berendezések (pl. figyelmeztető tábla) létesítéséről az önkormányzat köteles gondoskodni.
- (2) A képviselő-testület az építészeti örökség értékeinek rendeltetésszerű használatához a szükséges mértéket meghaladó fenntartáshoz és felújításhoz, a szükséges költségekhez kérelemre hozzájárulhat. A hozzájárulás mértékéről a képviselő-testület dönt a kérelem benyújtását követő ülésen. A támogatás mértéke nem lehet több, mint a bekerülési összeg max. 70 %-a.
- (3) A rendelet 4. § A. és B. pontja alá tartozó, konkrét objektumokra vonatkozó állagmegóvási, felújítási munkák szükségességének megítélése miatt, a tulajdonosnak a munkák megkezdése előtt 30 nappal bejelentést kell tennie a Nagykörű – Csataszög Körjegyzőséghez.
- A bejelentésnek tartalmaznia kell:
- az elvégezni kívánt munkák megnevezését,
 - azt, hogy a munkákat elvégző a megvalósításhoz igényt tart-e a rendeletben meghatározott támogatásra.
- (4) A bejelentést követően a munka szükségességéről és az értékvédelmi követelmények teljesüléséről a rendelet 6. § (7) bekezdése alapján az önkormányzati főépítész dönt.
- (5) Ha az építészeti örökség szükséges mértéket meghaladó fenntartási és felújítási munkái indokoltak, és a munkák elvégzéséhez a tulajdonos vagy kezelő támogatást igényel az önkormányzattól, kérelmének a következőket kell tartalmaznia:
- Nem építési engedély-köteles munkák esetén:**
- Műszaki leírást
 - Árazott költségvetést
 - Fotót, az objektum kérelem benyújtása kori állapotáról
- Építési engedélyhez kötött munkák esetén:**
- Jogerős és végrehajtható építési engedélyt és záradékolt műszaki tervdokumentációt
 - Árazott költségvetést
 - Fotót, az objektum kérelem benyújtása kori állapotáról
- (6) Az építészeti örökséggel kapcsolatos bármely fenntartási, állagmegóvási, felújítási és minden egyéb munkát a munka megkezdése előtt 8 nappal írásban be kell jelenteni a Nagykörű – Csataszög Körjegyzőséghez.
- (7) Az építészeti örökség fenntartását, e rendelet előírásainak érvényre jutását szükség szerint ellenőrizni kell. Az ellenőrzést a Polgármesteri Hivatal hajtja végre, arról jegyzőkönyvet készít és erről intézkedést igénylő esetben az érintett tulajdonost 8 napon belül, írásban tájékoztatja.

VI. fejezet

Védett értékek nyilvántartása

9. §

- (1)A rendelet 4. A. és B. pontja szerinti védett értékekről a Nagykörű – Csataszög Körjegyzőségen nyilvántartást kell vezetni, amelynek tartalmaznia kell:
- a védelem típusának megjelölését,
 - fotódokumentációt,
 - a védett érték, ill. a védelem indokainak rövid, szakszerű leírását,
 - helyszínrajzot,
 - a helyrajzi számot, egyedi védelem esetén utcanevet és házszámot,
 - a védett érték rendeltetését, használatának módját,
 - művi érték esetén a létesítés, esetleges átalakítás, felújítás rendelkezésre álló adatait,
 - a védelemben vétel dátumát,
 - térképet, ami az objektum helyét jelöli.
- (2)A védelem alá vonást, ill. a védelem megszüntetését az önkormányzatnak az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

VII. fejezet

Záró rendelkezések

10. §

- (1)A rendelet 2004. március 4-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszíti a 3/1999. (II. 3.) Kt. sz., a 21/2001. (XI. 22). Önk. sz. és az 1/2001. (I. 25.) Önk. sz. rendelet.
- (2)E rendelet előírásait az érdemi intézkedéssel még nem érintett ügyekben kell alkalmazni.

Dr. Veres Nándor
polgármester

Dr. Varga Zoltán
körjegyző

